

Γλωσσικός και πολιτισμικός πλουραλισμός, μια πραγματικότητα της σύγχρονης τάξης (Μπαϊκούση Σταυρούλα - Ελένη, Δασκάλα)

/ [Πεμπτούσια· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bitly.com/28UMKbp>]

Έτσι ο Hakuta (1985), αποκλείει τα άτομα που έμαθαν μια δεύτερη γλώσσα στο σχολείο ή αυτά που δεν έχουν έρθει σε επαφή με τον πολιτισμό της γλώσσας που μαθαίνουν. Από την άλλη, ο Grosjean (1989), διαχωρίζει τους δίγλωσσους που χρησιμοποιούν περισσότερες από δυο γλώσσες στην καθημερινότητά τους από τους *αδρανείς δίγλωσσους*, που γνωρίζουν διαφορετικές γλώσσες αλλά δεν τις χρησιμοποιούν στη καθημερινή τους ζωή.

Πολύ συχνά οι ερευνητές συσχετίζουν την ηλικιακή με την κοινωνικο-εκπαιδευτική διάσταση. Ειδικότερα, πιστεύουν ότι τα τυπικά πλαίσια εκμάθησης βοηθούν τα μικρά παιδιά περισσότερο, γιατί εκτίθενται σε περισσότερη διδασκαλία και

εξάσκηση (Singleton, 1989). Επιπλέον, στην περίπτωση της φυσικής απόκτησης μιας δεύτερης γλώσσας οι μικροί μαθητές εμφανίζουν μακροπρόθεσμα καλύτερα αποτελέσματα συγκριτικά με τους ενήλικες μαθητές (Singleton, 1989), έτσι ώστε να επισημανθούν τα οφέλη της φυσικής εκμάθησης σε αλληλεξάρτηση με την *πρώιμη διγλωσσία*.

1.3 Ιστορική αναδρομή

Τόσο η έννοια όσο και η θεωρία της διγλωσσίας αναπτύχθηκαν κατ' αρχάς εκεί όπου υπήρξαν οι συνθήκες για εκτεταμένη επαφή γλωσσών και πολιτισμών, δηλαδή στις παραδοσιακές μεταναστευτικές χώρες, όπως είναι οι Η.Π.Α, ο Καναδάς και η Αυστραλία (Σκούρτου, 2011). Πρόκειται για χώρες που υποδέχτηκαν μεγάλα κύματα μεταναστών με τις γλώσσες και τις συνήθειές τους, κυρίως μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Τα τελευταία είκοσι πέντε χρόνια η χώρα μας έχει γίνει αντικείμενο συζήτησης καθώς έχει μετατραπεί σε χώρα υποδοχής μεταναστών, πολλοί από τους οποίους έχουν εγκατασταθεί μόνιμα και έχουν αποκτήσει ορισμένα δικαιώματα.

Η Ελλάδα, ως εθνικό κράτος, είχε για δεκαετίες αρνητικό ισοζύγιο σχετικά με τα φαινόμενα της εισόδου και εξόδου εργατικού δυναμικού από τη χώρα (Νικολάου, 2005). Ειδικότερα, από τον 19^ο αιώνα η χώρα παρείχε εργατικό δυναμικό στις αγορές των αναπτυγμένων δυτικών κρατών. Ενώ τη δεκαετία του '60 υπήρχε μια τάση παλιννόστησης, το ισοζύγιο παρέμενε αρνητικό μέχρι και τα τέλη της δεκαετίας του '70 και τις αρχές της δεκαετίας του '80, όπου ένα μαζικό ρεύμα παλιννόστησης από τη Γερμανία αντέστρεψε τη κατάσταση. Η Ελλάδα, από τη δεκαετία του '70 αρχίζει να δέχεται μετανάστες από χώρες της Ασίας και της Πολωνίας. Από τα τέλη της δεκαετίας του '80 εγκαθίστανται παλιννοστούντες ομογενείς από την Πρώην Σοβιετική Ένωση καθώς και οικονομικοί μετανάστες από τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και των Βαλκανίων στις αρχές του '90. Έτσι η Ελλάδα από μια παραδοσιακή χώρα μετανάστευσης μέχρι και τη δεκαετία του '70, μετατράπηκε σε χώρα υποδοχής μεταναστών με αποτέλεσμα τη δημιουργία ενός πολύγλωσσου προφίλ κατοίκων σε μια χώρα που μέχρι τότε ήταν αρκετά ομογενοποιημένη (Γρίβα & Στάμου, 2014).

Στη χώρα μας η συζήτηση σχετικά με την μετανάστευση εστιάστηκε σε ζητήματα παράνομης εισόδου, παραμονής, οικονομικές-κοινωνικές συνέπειες και έφτασε μέχρι μια ενδεχόμενη απειλή της «καθαρότητας» της ελληνικής φυλής και ταυτότητας. Επιπλέον, η Ελλάδα μπορεί να ήταν οικονομικά έτοιμη να δεχτεί τους μετανάστες σε επίπεδο ηθικό και ιδεολογικό όμως εμφάνιζε μια σημαντική υστέρηση (Νικολάου, 2005).

Η σημερινή Ελληνική πραγματικότητα βρίσκεται ξανά σε μια μεταβατική περίοδο καθώς λόγω της οικονομικής κρίσης αρκετοί μετανάστες των Βαλκανίων επαναπατρίζονται, μετανάστες από τις χώρες της Ασίας και της Αφρικής έρχονται στη χώρα μας, ενώ Έλληνες με υψηλό μορφωτικό επίπεδο μεταναστεύουν σε χώρες του εξωτερικού (brain drain). Όλη αυτή η κατάσταση είναι φυσικό να δημιουργεί νέες κοινωνικές και εκπαιδευτικές ανάγκες. Μπορεί αρχικά να θεωρήθηκε ότι οι νεοφερμένοι θα έπρεπε να προσαρμοστούν γρήγορα έτσι ώστε να μην είναι αναγνωρίσιμοι ως διαφορετικοί, όμως η πραγματικότητα έθεσε τις κοινωνίες υποδοχής και τα σχολικά τους συστήματα σε μεγάλες προκλήσεις (Σκούρτου, 2011). Και αυτό συνέβη διότι οι νέες γλώσσες δεν άφησαν ανεπηρέαστη την κυρίαρχη γλώσσα.

Σήμερα η σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στα Ελληνικά σχολεία έχει αλλάξει δραματικά και ο γλωσσικός και πολιτισμικός πλουραλισμός είναι μια πραγματικότητα της σύγχρονης τάξης. Σύμφωνα, με το Ινστιτούτο Παιδείας Ομογενών και Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης (Ι.Π.Ο.Δ.Ε., 2009), από τους 568.797 μαθητές της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, οι 58.332 είναι παιδιά από μεταναστευτικά πλαίσια και οι 5.212 είναι παλιννοστούντες μαθητές.

[Συνεχίζεται]